

Middenstand van Overschild: Steenhouwerij Fa. Sander

In de jeugdijaren dat ik op de lagere Christelijke school Timotheus zat, had het dorp Overschild nog een bloeiende middenstand. Er waren twee kruidenierswinkels, twee bakkers, slagerij, kapperszaak, twee manufacturenwinkels, melkboer, boderijder, beurtschipper, twee smederijen, timmerbedrijf, garagebedrijf, schildersbedrijf, groente kwekerij en een café, 3 kerken, de Vrijgemaakte kerk, de Synodale kerk, en de Ned. Hervormde kerk. Ook schaften meer mensen in die tijd in Overschild een auto aan, er waren maar liefst drie benzinepompen in het dorp te vinden.

Foto: De steenhouwerij

Aan de Meerweg nr. 2 was een steenhouwerij gevestigd van Arend Hiepko Sander. Zoon Garnt heeft de steenhouwerij later van zijn vader overgenomen, nadat hij vanaf de lagere school een aantal jaren bij van der Molen in dienst was geweest, die een kruidenierswinkel en een maalderij voor veevoerders had aan de Meerweg nr. 1.

De eerste jaren was Garnt met paard en wagen bij pad voor de bezorging van kruidenierswaren en veevoerders. Op zijn 18e jaar heeft hij rijles gehad van melkrijder Jan van Bruggen, die een melkriet had vanaf Overschild naar de melkfabriek in Bedum. Het rijexamen moest worden aangevraagd in de gemeente Appingedam. Een boer mocht in die gemeente rijexamens afnemen (het CBR was nog onbekend).

Voor het praktijk gedeelte moest hij met de auto van de boer wat oefeningen doen op het erf, voor het theorie gedeelte kreeg hij de vraag: op een kruispunt komen 4 auto's af wie heeft er voorrang? Hierop was het antwoord: Dat weet ik niet, daar moet ik eerst over nadenken. De volgende avond moest hij dan ook terugkomen voor het antwoord. De volgende avond na wat gezellig gepraat en het al laat werd, kwam de vraag hoe zit het met mijn rijbewijs, hierop antwoordde de boer je bent geslaagd, zonder dat de theorievraag was beantwoord.

Garnt Sander was gehuwd met Trientje Guikema, ze woonden tegenover de steenhouwerij op Meerweg 3, ze kregen negen kinderen, 4 dochters en 5 zonen.

Foto: Meerweg 3

Zijn oudste zoon Onno is later bij hem in de steenhouwerij gekomen. Het was hard werken in die tijd. Na de overlijdensadvertenties in het Dagblad van het Noorden te hebben ingekeken was hij in de week 's avonds vaak op pad om grafmonumenten te verkopen. Overdag vanaf zes uur werd er gewerkt in de werkplaats of werden grafmonumenten geplaatst op de kerkhoven.